Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

33 009 Innovatiebeleid

27 830 Materieelprojecten

Nr. 178

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juni 2026

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Defensie van 21 mei 2026 heeft uw Kamer verzocht om een nadere uiteenzetting over de DARPA-defensieplannen en NADI (het Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie) uit het coalitieakkoord.

Zoals in het coalitieakkoord aangekondigd, ontwikkelt het Ministerie van Defensie een Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit geïnspireerd door het Amerikaanse DARPA. Doel is het borgen van de technologische voorsprong, onder andere door nieuwe technologieën te ontwikkelen en op te schalen. Ook doet de autoriteit medefinanciering van gezamenlijke onderzoeksprojecten met kennisinstellingen die voor Defensie van toegevoegde militaire waarde zijn.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat werkt tegelijkertijd aan het Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie (NADI): een nieuw op te zetten publieke organisatie die disruptieve innovaties met hoog risico en hoog potentieel kan financieren, coördineren en versneld van ontwikkeling naar eerste toepassing kan brengen. De verantwoordelijkheid voor het opzetten van NADI ligt bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat, die u hier voor de zomer nader over zal informeren.

Doelstellingen van de Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit

De Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit (werktitel) heeft drie doelstellingen, die verschillend zijn dan de doelstellingen van NADI. Ten eerste is het doel om met industriële capaciteit de slagkracht, technologische voorsprong en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht te vergroten. Ten tweede zal de Defensie autoriteit de strategische autonomie vergroten door hoogtechnologisch defensiematerieel en innovaties in Nederland te ontwikkelen. Ten derde kunnen de Defensie-investeringen vanuit de autoriteit in Nederlands hoogtechnologisch

kst-33009-178
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

onderzoek, innovatief bedrijfsleven en de maakindustrie positieve economische en maatschappelijke neveneffecten teweeg brengen.

Ontwikkeling via twee sporen: 1) Snelle ingebruikname en 2) baanbrekende innovatie

De Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit zal militaire en *dual-use* innovaties ontwikkelen ten opzichte van (toekomstige) uitdagingen van de Nederlandse krijgsmacht («*pull*») en innovaties uit het civiele kennislandschap en bedrijfsleven («*push*»). Een (toekomstige) operationele behoefte van de krijgsmacht zal het uitgangspunt zijn voor ieder innovatietraject binnen de Defensie innovatie en opschalingsautoriteit. Daartoe zal Defensie de autoriteit langs twee sporen uitwerken. Spoor 1 is gericht op het ontwikkelen en opschalen van rijpere toepassingen die Defensie op korte termijn (0–5 jaar) in gebruik kan nemen. Doel van spoor 1 is dat de krijgsmacht capaciteiten test, ontwikkelt en produceert in Nederland die aansluiten op strategische en operationele concepten en behoeftes. Spoor 2 is voor midden- en lange termijn innovaties, met trajecten die starten met een kansrijk idee en afhankelijk van succes kunnen doorlopen tot implementatie en aanschaf. Van deze *high risk high gain* trajecten zal een hoger gedeelte niet altijd leiden tot militaire capaciteiten, maar de resultaten die er uit voortkomen zullen gericht zijn op het ontwikkelen van baanbrekende innovaties voor de krijgsmacht binnen 5–15 jaar[1]. Samenwerking met NADI ligt het meest voor de hand vanuit spoor 2. Zo kunnen er bepaalde thema's gekozen worden zowel vanuit Defensie als vanuit NADI, waar de krachten gebundeld worden. Ook NADI richt zich immers op baanbrekende innovaties en technologieontwikkeling. Ook zullen beide organisaties samenwerken met deels dezelfde partijen, zoals innovatief bedrijfsleven, kennisinstellingen van wereldniveau, internationale partners en investeerders.

Uitwerking binnen unieke omstandigheden van het Defensiedomein

Tegelijkertijd kent de defensie markt zijn eigen dynamiek. Het aantal afnemers is beperkt, er zijn strakke regelgeving en kaders en hoge toetredingsdrempels voor nieuwe spelers. Een eigen Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit biedt toegevoegde waarde in de unieke omstandigheden van het defensiedomein. Zo speelt veiligheid van kennis en informatie een grotere rol in het defensiedomein. Denk bijvoorbeeld aan ontwikkeling van gevoelige technologieën die gekoesterd moet worden. Defensie werkt samen met industrie en kennisinstellingen aan innovatieve oplossingen die in de toekomst direct kunnen worden toegepast in militaire operaties. Er is hierdoor ook een Defensie-specifieke opdracht en een nauwe relatie met behoeftestelling en materieelverwerving binnen Defensie.
Het wordt een organisatie die gepositioneerd zal zijn om slagvaardig en autonoom te opereren, snel te kunnen leren en door te ontwikkelen wat een voorsprong oplevert in gevecht. Defensie geeft hiermee invulling aan de ambities om hetgeen wat Defensie nodig heeft vaker zelf te ontwik-

[1] Technology Readiness Level (TRL) is een schaal van 1 tot 9 waarmee de mate van volwassenheid van een technologie wordt aangeduid. Spoor 1 is gericht op technologieën vanaf TRL-level 6/7 tot en met aanschaf en levering (TRL level 9) en Spoor 2 op technologieën die op een langere termijn gebruikt kunnen worden (+/-TRL3) en door kunnen worden ontwikkel tot aan aanschaf en levering.

kelen met bedrijven en kennisinstellingen, zoals uiteengezet in de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie (D-SII 2025–2029)[2].

De Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit is verschillend t.o.v. NADI en zal nauw samenwerken met NADI waar dit kan en waar dit voor de hand ligt. Ook in de oprichtingstrajecten van beide autoriteiten zal zo veel mogelijk worden gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden en synergie. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

Kamer nader informeren met Defensienota (Q2) en herziening D-SII (Q3)

In 2026 werkt Defensie de kaders voor de autoriteit uit; pilots testen de beoogde werkwijze en aanpak. Dit zorgt voor versnelling, en biedt de krijgsmacht kans om zowel de aanpak te beproeven als lessen te trekken voor de toekomstige inrichting. Vóór het zomerreces sturen wij uw Kamer de Defensienota 2026 waarin de plannen voor innovatie, industriële opschaling en de Defensie innovatie- en opschalingsautoriteit verder uiteen worden gezet. In Q3 wordt u ook geïnformeerd over de uitwerking van de motie van Lanschot (motie 36 800-X-48) over de herziening van de D-SII. Onderdeel van deze herziening is de uitwerking van de plannen voor de defensie innovatie en opschalingsautoriteit. Wij zijn voornemens om volgens de motie-Dassen/De Groot (motie 36 800-X-22) relevante partijen zoals kennisinstellingen en startups actief te betrekken. Zodat zij deel kunnen nemen aan defensie innovatie projecten.

De Minister van Defensie,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De Staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk

[2] Het gaat hier om de *smart developer* en *launching customer* ambities. Defensie, kennisinstellingen en bedrijven participeren als *smart developer* actief in de ontwikkeling van technologieën en producten om de richting en timing mede te bepalen. Als *launching customer* is defensie de eerste klant van een nieuwe product of dienst.